

Raadsvoorstel

Onderwerp **Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2024**

Telnr. 14050 Bijlagen 1

Registratienummer 246957-2023

Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Bloemhoff

Langetermijn agenda (LTA) Raad LTA ja: Maand 12 Jaar 2023

LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de totale uitgaven van het Programma onderwijshuisvesting 2024 vast te stellen op € 2.645.050,--;
- II. voor de uitvoering van het Programma onderwijshuisvesting 2024 voor investeringen een krediet van € 137.509,-- beschikbaar te stellen;
- III. de kapitaallasten horende bij de investeringen genoemd in besluitpunt II à € 16.157,-- te dekken uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting), na het (verwachte) jaar van gereedkomen;
- IV. de overige kosten in 2024 te bepalen op € 2.507.541,--, deze kosten voor € 999.690,-- te dekken uit Programma 3, Onderwijs en het resterende deel à € 1.507.851,-- incidenteel te dekken uit een verlaging van de storting aan de reserve onderwijshuisvesting (budget onderwijshuisvesting 2024);
- V. een krediet à € 100.000,-- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van een semipermanent lokaal voor de huisvesting van leerlingen uit Oekraïne in Haren;
- VI. het krediet genoemd onder punt V volledig te dekken uit de specifieke uitkering (SPUK) tijdelijke huisvesting ontheemden GC: 14, LAOV: 18006, die de gemeente heeft ontvangen van het rijk;
- VII. een krediet à € 2.000.000,-- beschikbaar te stellen ter aanvulling op het voorbereidingskrediet voor het huisvestingsprogramma om de lopende voorbereidingen voort te kunnen zetten en nieuwe voorbereidingen op te kunnen starten, waarmee het totale voorbereidingskrediet uitkomt op € 13,769 miljoen;
- VIII. een krediet à € 2.500.000,-- beschikbaar te stellen ter aanvulling op het uitvoeringskrediet voor diverse scholen in het kader van gestegen kosten en aanbestedingsrisico's, waarmee het totale krediet uitkomt op € 6.500.000;
- IX. de kapitaallasten horende bij de investeringen genoemd in besluitpunten VII en VIII à € 191.250,-- te dekken uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting), na het (verwachte) jaar van gereedkomen;
- X. € 11.530,-- uit het bestaande voorbereidingskrediet voor onderwijshuisvesting over te hevelen naar het krediet aankoop Hoogeweg 9a ten behoeve van VSO Portalis (95970-20233);
- XI. de gemeentebegroting 2024 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Het Programma en Overzicht onderwijshuisvesting bevat de jaarlijks door de schoolbesturen ingediende aanvragen m.b.t. onderwijshuisvesting. In overeenstemming met de Verordening stelt het college vervolgens het Programma en Overzicht vast. Aan uw raad vragen we vervolgens om de nodige middelen voor het Programma beschikbaar te stellen. Toegekende voorzieningen staan op het Programma. Afgewezen voorzieningen staan op het Overzicht. Uw raad heeft met het vaststellen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs deze werkwijze eerder vastgesteld. Ook heeft uw raad met het vaststellen van het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) het concrete programma voor (vervangende) nieuwbouw en renovatie voor de komende jaren al eerder vastgesteld.

B&W-besluit d.d.: 7 november 2023.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Algemeen

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting. Het Programma en Overzicht is, als onderdeel van die zorgplicht, een jaarlijks proces waarbij de schoolbesturen een voorziening voor onderwijshuisvesting kunnen aanvragen. Dit proces is vastgelegd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen die door uw raad is vastgesteld in de raad van april 2021 (zaaknummer 75237-2021). Het college kent de gevraagde voorziening toe (of wijst deze af) en vervolgens wordt uw raad gevraagd de nodige middelen beschikbaar te stellen. De gemeente en schoolbesturen hebben elk een eigen rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van de onderwijshuisvesting. Hieronder wordt daar nader op ingegaan.

In de bijlage bij dit raadsvoorstel is een lijst van de aangevraagde voorzieningen per schoolbestuur en per school, daarbij is een toelichting gegeven waarin we ook uitleggen waarom een aanvraag wordt toegekend (Programma) of wordt afgewezen (Overzicht).

Kader

- Wet op het primair onderwijs (WPO).
- Wet op de expertisecentra (WEC).
- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).
- Integraal huisvestingplan onderwijs 2020-2039; “investeren in onderwijs” (IHP, zaak 73429-2020).
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Groningen (verder: Verordening, zaak 75237-2021).
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs Gemeente Groningen (verder: Beleidsregel).
- Programmaplan huisvesting scholen gemeente Ten Boer.

Verskillende rollen gemeente en schoolbesturen.

De gemeente en de schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor goede schoolgebouwen waarin het prettig is om te leren en te werken. Elke partij heeft daarin haar eigen rol. Die rollen en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de onderwijswetgeving (WPO, WVO en WEC) en in de gemeentelijke Verordening en Beleidsregel.

Rol gemeente:

De gemeente heeft een zorgplicht voor het beschikbaar stellen van de (middelen voor) huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs. Hiervoor ontvangt de gemeente een algemene uitkering van het rijk, via het zogenoemde Gemeentefonds. Dit is een algemene uitkering, waarmee de gemeente haar eigen beleidsprioriteiten kan stellen. In essentie betekent dit dat er door de gemeente voldoende middelen beschikbaar moeten worden gemaakt waarmee nieuwe schoolgebouwen kunnen worden gerealiseerd en oude schoolgebouwen kunnen worden vervangen of gerenoveerd. De verantwoordelijkheden van de gemeente voor wat betreft onderwijshuisvesting betreffen de zorg voor:

- vervanging;
- nieuwbouw;
- uitbreiding en tijdelijke huisvesting;
- eerste inrichting onderwijs leermiddelen (OLP) en meubilair;
- herstel van constructiefouten;
- vergoeding van schade als gevolg van bijzondere omstandigheden;
- vergoeding van de onroerendzaakbelasting (OZB).

Rol schoolbesturen:

De schoolbesturen hebben een zorgplicht voor het onderhoud en de exploitatie van de schoolgebouwen. De schoolbesturen ontvangen hiervoor van het rijk, als onderdeel van de lumpsum financiering, een genormeerde vergoeding. De schoolbesturen moeten hiermee het onderhoud en de exploitatie bekostigen voor het gebouw en het terrein. Het gaat dan om:

- het onderhoud van de buiten- en de binnenkant;
- het herstelonderhoud;
- (functionele) aanpassingen;
- onderhoud en vervanging van onderwijs leermiddelen (OLP) en meubilair.
- energieverbruik en schoonmaak

Hoe het schoolbestuur de rijksmiddelen van de lumpsumvergoeding besteedt is een keuze van de schoolbesturen zelf (eigen verantwoordelijkheid) en daarmee een belangrijk onderdeel van de autonomie van een schoolbestuur.

Argumenten en afwegingen

Schoolbesturen kunnen voor de huisvesting van hun onderwijs, voor zover het zaken betreft waar de gemeente verantwoordelijk voor is, via het Digitaal Onderwijs Loket, jaarlijks vóór 1 februari een aanvraag doen voor een voorziening onderwijshuisvesting. In de Verordening en de Beleidsregel zijn de voorzieningen opgesomd waarvoor de schoolbesturen een aanvraag bij de gemeente kunnen indienen en zijn ook de daarbij te volgen procedure en de geldende voorwaarden beschreven. De gemeente toetst de ingediende aanvragen aan de criteria van de Verordening en de Beleidsregel.

- Het *Programma* bevat de ingediende aanvragen voor onderwijshuisvesting waarop de gemeente voornemens is positief te reageren.
- Het *Overzicht* bevat de aanvragen die de gemeente voornemens is af te wijzen, waarbij ook de afwijzingsgrond wordt aangegeven.

Het college stelt het Programma vast. Uw raad wordt gevraagd de benodigde middelen beschikbaar te stellen.

Het volledige Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2024 is toegevoegd als bijlage, waarin naast de aanvragen van de schoolbesturen, de gemeente ook zelf een aantal aanvragen heeft opgenomen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Gemeente en schoolbesturen voeren regelmatig het wettelijk verplichte Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) over de onderwijshuisvesting. In Groningen vindt dat plaats in het breed besturen overleg (BBO) en een aantal werkgroepen over specifieke onderwerpen t.a.v. huisvesting voor het onderwijs. Daarnaast is er bilateraal overleg tussen de individuele schoolbesturen en de gemeente over de ingediende aanvragen en de voorgenomen beslissingen daarop.

Het (concept) Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2024 is conform de Verordening artikel 8, verstrekt aan de schoolbesturen. Daarna zijn de schoolbesturen via het BBO in oktober, conform de Verordening artikel 10, in de gelegenheid gesteld hun zienswijze naar voren te brengen over het voorgenomen besluit van het college. Er zijn door de schoolbesturen geen zienswijzen aangedragen.

Financiële consequenties

Krediet voor een semipermanent lokaal in Haren.

Voor de kosten die gemeenten en schoolbesturen maken voor de (aanpassing van) huisvesting voor leerlingen uit Oekraïne heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld via de zogenaamde specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden. Met deze middelen kunnen schoolbesturen (via de gemeente) en ook de gemeente zelf kosten die ze hebben gemaakt declareren bij het rijk. Het gaat daarbij om kosten voor bijvoorbeeld de eerste inrichting van de tijdelijke onderwijshuisvesting; het gebruiken van tijdelijke onderwijshuisvesting; de huur van tijdelijke onderwijshuisvesting; het plaatsen van noodlokalen; tijdelijke voorzieningen voor gymles; de voorbereiding van tijdelijke onderwijshuisvesting voor onderwijs aan Oekraïense leerlingen en het kopen van noodlokalen.

De gemeente heeft in januari na overleg met de schoolbesturen een tijdelijk lokaal aangeschaft voor de opvang van leerlingen uit Oekraïne in Haren. Dit lokaal is geplaatst bij CBS de Borg op het terrein van de ontmoetingskerk. Door de bijzondere omstandigheden moest er toen snel gehandeld worden. Alle kosten die wij voor de huisvesting van de leerlingen uit Oekraïne hebben gemaakt worden door het rijk vergoed onder de specifieke uitkering van het rijk. We hebben uw raad op 16 november 2022 met een brief, kenmerk 596181-2022 geïnformeerd over de verwachte kredietoverschrijding. Het noodlokaal is uiteindelijk niet in 2022 maar in 2023 aangeschaft. We vragen nu alsnog een krediet aan bij uw raad om daarmee de feitelijke begrotingsonrechtmatigheid te herstellen.

Investeringen

Investeringen kunnen over een bepaalde periode worden afgeschreven. Het aantal jaren van afschrijving is vastgelegd in de financiële verordening. Dit heet activeren. Hierbij worden de kapitaalslasten (rente en afschrijvingskosten) en overige zakelijke lasten als structurele lasten in de begroting opgenomen. Voor zover dat nu nog niet bekend is hebben we een inschatting gemaakt van het moment van de realisatie van de nieuwe projecten. Op basis hiervan hebben wij de

rentelasten berekend voor zover de realisatie in 2024 gaat plaatsvinden. De afschrijving van de investeringen start - volgens de financiële verordening - in het eerstvolgende jaar na gereed melding van de projecten.

Exploitatie

Aanvragen waarvan de kosten – volgens de financiële verordening - niet kunnen worden geactiveerd vallen onder de exploitatie, deze lasten komen daarmee in één keer in hun geheel ten laste van het budget onderwijshuisvesting. De aanvragen van schoolbesturen hiervoor betreffen onder anderen: onderhoud van gymzalen, huur van tijdelijke leslokalen, huur sportterrein voor bewegingsonderwijs en sanering van asbest.

Totale omvang aangevraagde voorzieningen

De totale omvang van het Programma onderwijshuisvesting 2024 bedraagt € 2.645.050,-. Daarvan heeft € 137.509,- betrekking op investeringen in economisch nut met specificatie nieuwbouw en uitbreiding. De rest: € 2.507.541,- betreft eenmalige uitgaven en periodiek terugkerende lasten. De kosten hiervan worden voor € 999.690,- gedekt uit het programma Onderwijs en het resterende deel à € 1.507.851,- wordt gedekt door een verlaging van de begrote storting 2024 aan de reserve onderwijshuisvesting.

De onderstaande tabel geeft een onderverdeling naar exploitatie en investering van de toegekende voorzieningen.

Voorziening	financiële categorie	Som van Exploitatie	Som van Investerings	Som van Totaal	Som van Kapitaallasten
2.a.2 Uitbreiding (tijdelijk en permanent gebruik)	huur	59.965	-	59.965	-
2.a.3 Ingebruikname gebouw	herstel constructie/ schade	22.628	-	22.628	-
	huur	25.174	-	25.174	-
2.a.4 (Ver)plaatsing tijdelijke lokalen	huur	360.371	-	360.371	-
	overig	1.806.263	-	1.806.263	-
2.a.6 Eerste inrichting OLP/Meubilair (S)BO of SO/VSO	OLP/ Meubilair	-	137.509	137.509	16.157
2.a.8 Medegebruik	huur	63.550	-	63.550	-
	overig	24.786	-	24.786	-
2.b Herstel constructiefouten	herstel constructie/ schade	82.400	-	82.400	-
2.d Huur sportvelden (VO)	huur sportvelden	36.659	-	36.659	-
2.e Aanpassing/ onderhoud lokaal bewegingsonderwijs	overig	25.744	-	25.744	-
Eindtotaal		2.507.541	137.509	2.645.050	16.157

Indexering en bouwkostenstijging

Bij de (norm)vergoedingen die in 2024 voor een toegekende voorziening beschikbaar worden gesteld is rekening gehouden met de verwachte indexering. De hoogte van deze indexering is gebaseerd op de in de Verordening, bijlage IV, omschreven systematiek van prijsbijstelling. De toegekende middelen voor een voorzieningen zijn daarom – daar waar van toepassing) inclusief indexering.

Aanvullend (voorbereidings)krediet.

In dit raadsvoorstel vragen we uw raad de middelen om het Programma onderwijshuisvesting 2024 te kunnen uitvoeren. Ook vragen we uw raad aanvullende middelen om de voorbereiding van onderwijshuisvestingsprojecten van het Scholenplan Gro Up (IHP) te kunnen starten. Gemiddeld is per project tussen 15 en 20% van de totale investeringskosten nodig voor het voorbereiden van een plan. Dit (aanvullende) voorbereidingskrediet is bedoeld om de voorbereiding voor de komende projecten te kunnen starten en verder te doorlopen. De projecten waar het om gaat zijn door uw raad met het scholenplan Gro UP (IHP) in 2020 vastgesteld. Dit aanvullend krediet zal worden toegevoegd aan het algemene voorbereidingskrediet projecten onderwijshuisvesting. Het totaal door uw raad beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet projecten onderwijshuisvesting komt daarmee op € 13,769 miljoen. De structurele lasten hiervan zullen worden gedekt uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting).

Aanvullend (uitvoerings)krediet.

Verder vragen we uw raad aanvullend een krediet à € 2.500.000,-- beschikbaar te stellen ter aanvulling op de uitvoeringskredieten voor diverse scholen in het kader van gestegen bouwkosten en aanbestedingsrisico's. In eerdere besluiten heeft uw raad krediet toegekend ter dekking van (bouw)kostenstijgingen. Het is al bekend dat hiervan een groot deel nodig is voor de nieuwbouw van de Groenewei, de Driebondschool, gymzaal De Meet, de Peter Petersenschool en het Montessori Lyceum. Verder verwachten we dat we binnenkort de voorbereidingen van een aantal projecten kunnen afronden en starten met de realisatie. Dit zijn onder anderen de renovatie van de Bessemoerstraat 6, de KDS Bisschop Bekkers, de Meeroeversschool en de Rummerinkhof. Hierbij is ook een risicoreservering meegenomen en reserveren we budget voor eventuele nazorgpunten, ook voor onlangs opgeleverde scholen. Per project wordt aan uw raad een aanvraag voor een uitvoeringskrediet voorgelegd. De kosten van de voorbereiding nemen we daarin mee en brengen we in mindering op het door uw raad beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet. De kosten zullen worden mee geactiveerd bij gereed melding van de individuele panden c.q. projecten. De structurele lasten hiervan zullen worden

gedekt uit Programma 3, Onderwijs (onderdeel onderwijshuisvesting). Om dit te kunnen bekostigen en te voorkomen dat de uitvoering stil komt te liggen, vragen wij uw raad hierbij extra krediet. Het totale krediet komt daarmee op € 6.500.000.

Overhevelen voorbereidingskrediet naar uitvoeringskredieten.

Bij het vaststellen van het IHP op 1 april 2020 heeft uw raad besloten dat elk (IHP) project start met een uitvoerige voorbereiding waarbij de gemeente het voortouw neemt in goed overleg met alle betrokken partijen. Om de kosten van deze voorbereiding te kunnen dekken heeft uw raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Bij het vaststellen van dit krediet is tevens aangegeven dat uw raad geïnformeerd zal worden over de besteding van deze middelen. In 2023 is er krediet verleend voor de aankoop van Hoogeweg 9a ten behoeve van VSO Portalis (95970-20233). Hiervoor zijn voorbereidingskosten gemaakt die gekoppeld worden aan dit uitvoeringskrediet. Het totaal bedraagt € 11.530,--.

Begrotingswijziging exploitatie.

BEGROTINGSWIJZIGING EXPLOITATIE 2024 (x € 1000)

Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	inc/str	Lasten	baten	Saldo		Saldo na
						voor res.mut.	Toevoeging reserves	
03 Vitaal en Sociaal	03.2 Onderwijs	03.2.1 Onderwijskansen en onderwijsh.	I	1507,851		-1507,85	-1507,851	0
Totaal				1562,851	0	-1562,85	-1507,851	55

Begrotingswijziging investeringskrediet

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2024 (x € 1000)

LOOPTIJD: 2024

Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
03 Vitaal en Sociaal	03.2 Onderwijs	03.2.1 Onderwijskansen en onderwijsh.	I	137,509		137,509
03 Vitaal en Sociaal	03.2 Onderwijs	03.2.1 Onderwijskansen en onderwijsh.	I	100	100	0
03 Vitaal en Sociaal	03.2 Onderwijs	03.2.1 Onderwijskansen en onderwijsh.	I	2000		2000
03 Vitaal en Sociaal	03.2 Onderwijs	03.2.1 Onderwijskansen en onderwijsh.	I	2500		2500
Totaal				4737,509	100	4637,509

Overige consequenties

Niet van toepassing.

Vervolg

In het PROGRAMMA is aangegeven welke voorzieningen worden toegekend met het bijbehorende bedrag. Bij de toegekende voorzieningen is een korte omschrijving opgenomen. Op de aangevraagde voorzieningen die in het Programma worden toegekend ontvangen de schoolbesturen na de beschikbaarstelling van de middelen door uw raad, een beschikking met een toelichting en de voorwaarden waaronder deze voorzieningen worden toegekend. Bij de afrekening van de toegekende voorzieningen, na realisatie, controleert de gemeente of deze zijn uitgevoerd volgens de voorwaarden in de beschikking.

In het OVERZICHT is aangegeven waarom wordt voorgesteld de aanvraag voor een voorziening af te wijzen. We verwijzen daarbij naar het door uw raad vastgestelde IHP of het betreffende artikel uit de Verordening en eventueel relevante wetgeving. Ook voor de op het Overzicht geplaatste aanvragen ontvang het schoolbestuur een beschikking met een nadere toelichting.

Pas als de schoolbesturen de beschikkingen hebben ontvangen kunnen schoolbesturen eventueel bezwaar maken volgens de daarvoor geldende procedures. Schoolbesturen kunnen geen bezwaar maken tegen het Programma.

Lange Termijn Agenda

December 2023

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.